

RAPORT

Programy wsparcia dla rodzin z dziećmi realizowane przez ZUS

Programy realizujące politykę rodzinną to m.in. „Rodzina 500 plus” (świadczenie wychowawcze), „Dobry start”, dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, „Rodzinny kapitał opiekuńczy” (RKO).

W 2016 r. został wdrożony program „Rodzina 500 plus”. Kolejnym był program „Dobry start”, który wprowadzono na rok szkolny 2018/2019. Programy dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna oraz „Rodzinny kapitał opiekuńczy” (RKO) zostały wdrożone w 2022 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przejął realizację programu „Dobry start” w zakresie przyjmowania wniosków i wypłaty świadczeń począwszy od roku szkolnego 2021/2022.

Od 1 stycznia 2022 r. Zakład przejął zadania związane z realizacją świadczeń wychowawczych (w tym realizację świadczeń dotyczących okresu świadczeniowego 2021/2022 na wnioski złożone po 1 stycznia 2022 r.). Wypłaty świadczeń wychowawczych przyznanych do 31.12.2021 r. kontynuowały gminy.

Również od 1 stycznia 2022 r. Zakład przyznaje i wypłaca rodzinny kapitał opiekuńczy (RKO), a od 1 kwietnia 2022 r. dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna.

Wnioski do ZUS można złożyć wyłącznie drogą elektroniczną za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych (PUE), portalu informacyjno-usługowego PIU Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej lub bankowości elektronicznej. Wypłaty świadczeń są przekazywane na konto bankowe rodziców lub opiekunów dzieci, a w przypadku dofinansowania obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku – bezpośrednio na konto placówek opieki.

1. Program „Dobry start”

Program „Dobry start” to kwota 300 zł przysługująca raz w roku jako wsparcie dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny, która jest wypłacana rodzinom bez względu na osiągnięty dochód.

Świadczenie dobry start przysługuje raz w roku na dzieci rozpoczynające rok szkolny, do ukończenia przez nie:

- 20 roku życia;
- 24 roku życia - w przypadku dzieci legitymujących się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności.

Świadczenie dobry start przysługuje także w przypadku:

- ukończenia 20. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 20. rok życia;
- ukończenia 24. roku życia przez dziecko lub osobę uczącą się przed rozpoczęciem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko lub osoba ucząca się kończy 24. rok życia - w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Zgodnie z orzeczeniem sądu opieka nad dzieckiem może być sprawowana naprzemiennie z drugim rodzicem, a więc świadczenie może otrzymać każde z rodziców w wysokości połowy przysługującej kwoty.

Pierwsze świadczenia dobry start zostały wypłacone na rok szkolny 2018/2019 na 4,6 mln dzieci wychowujących się w 3,4 mln rodzin. Wypłacono świadczenia na kwotę 1,4 mld zł.

Począwszy od roku szkolnego 2021/2022 świadczenie jest przyznawane i wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z rozporządzeniem, wnioski są przyjmowane od 1 lipca do 30 listopada danego roku.

Największy wpływ wniosków odnotowuje się od momentu rozpoczęcia przyjmowania wniosków na nowy rok szkolny, tj. od lipca do września, w kolejnych miesiącach skala wniosków znacznie się zmniejsza.

Od 1 lipca 2022 r. osoby uprawnione mogą składać wnioski o świadczenie dobry start w związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego 2022/2023.

W **okresie** od 1 lipca 2021 r. do 30 września 2022 r. tj. na **rok szkolny 2021/2022** zostało złożonych 3 159,5 tys. wniosków. Wypłacono 4 405,5 tys. świadczeń na kwotę 1 321,1 mln zł. Nadal zdarzają się przypadki wniosków i wypłat za rok szkolny 2021/2022.

Najwięcej świadczeń wypłacono w województwie mazowieckim – 660,3 tys. oraz w województwie śląskim - 495,9 tys., najmniej w województwie opolskim – 98,6 tys.

W rankingu gmin, w których wypłacono najwięcej świadczeń znajdowały się duże aglomeracje miejskie. Dominowały gminy: m.st. Warszawa, m. Kraków, m. Łódź czy m. Wrocław.

W **okresie** od 1 lipca 2022 r. do 30 września 2022 r. tj. na **rok szkolny 2022/2023** złożono 3 190,4 tys. wniosków. Wypłacono 4 331,0 tys. świadczeń na kwotę 1 299,2 mln zł.

Jak już wcześniej wspomniano wnioski do ZUS można składać wyłącznie drogą elektroniczną za pośrednictwem Internetu poprzez jeden z trzech kanałów. Najczęściej wybierano możliwość złożenia wniosku o świadczenie dobry start poprzez banki – 61,9%. Wnioski złożone poprzez platformę PUE stanowiły 35,6%, a za pośrednictwem aplikacji PIU MRiPS – 2,4% złożonych wniosków.

Najwięcej świadczeń na rok szkolny 2022/2023 wypłacono w województwie mazowieckim – 649,5 tys., w województwie śląskim – 493,0 tys., najmniej w województwie opolskim – 97,6 tys. świadczeń.

W rankingu gmin, w których wypłacono najwięcej świadczeń, analogicznie jak w poprzednim okresie świadczeniowym, dominują duże aglomeracje miejskie, jak m.st. Warszawa, m. Kraków, m. Łódź czy m. Wrocław.

Tabela 1. Świadczenia dobry start wypłacone na rok szkolny 2021/2022^{1/} według województw

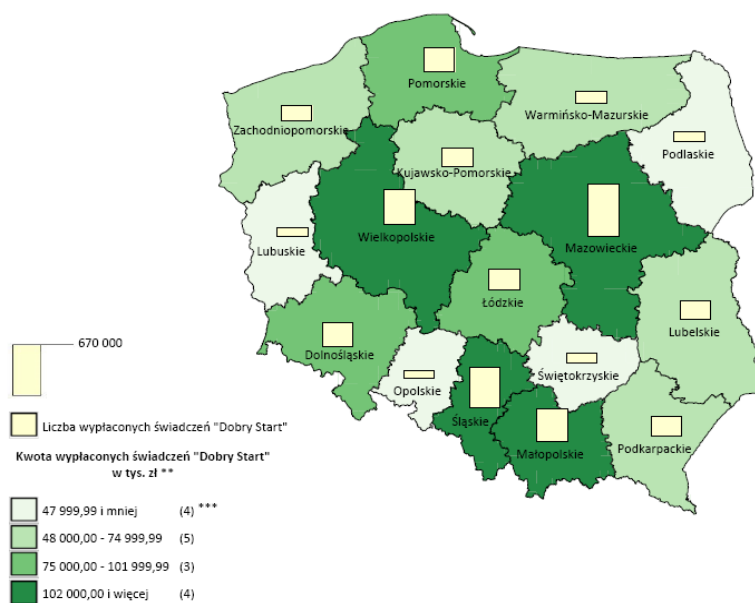
Województwo	Liczba wypłaconych świadczeń		Kwota wypłaconych świadczeń ^{2/} w tys. zł
	w tys.	w odsetkach	
O G Ó Ł E M^{3/}, w tym:	4 405,5	100,0	1 321 099,7
DOLNOŚLĄSKIE	307,4	7,0	92 166,8
KUJAWSKO-POMORSKIE	239,6	5,4	71 851,5
LUBELSKIE	235,2	5,3	70 536,3
LUBUSKIE	115,5	2,6	34 623,3
ŁÓDZKIE	267,6	6,1	80 238,8
MAŁOPOLSKIE	410,5	9,3	123 119,1
MAZOWIECKIE	660,3	15,0	197 970,5
OPOLSKIE	98,6	2,2	29 564,9
PODKARPACKIE	246,9	5,6	74 069,3
PODLASKIE	127,5	2,9	38 230,4
POMORSKIE	291,0	6,6	87 254,9
ŚLĄSKIE	495,9	11,3	148 706,1
ŚWIĘTOKRZYSKIE	131,4	3,0	39 404,1
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	161,4	3,7	48 409,4
WIELKOPOLSKIE	436,6	9,9	130 918,8
ZACHODNIOPOMORSKIE	180,1	4,1	54 014,0

^{1/} Stan na dzień 30.09.2022 r.

^{2/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

^{3/} Wiersz "Ogółem" zawiera również dane, które z uwagi na błędne dane o województwie lub ich brak nie mogły zostać przypisane do poszczególnych województw.

Rys. 1. Świadczenia dobry start wypłacone na rok szkolny 2021/2022^{1/} według województw

^{1/} Stan na dzień 30.09.2022 r.

Tabela 2. Świadczenia dobry start wypłacone na rok szkolny 2022/2023^{1/} według województw

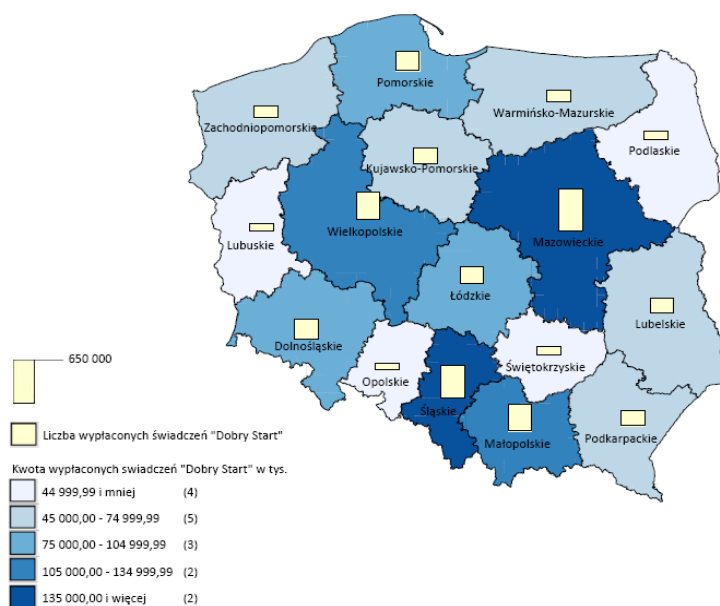
Województwo	Liczba wypłaconych świadczeń		Kwota wypłaconych świadczeń ^{2/} w tys. zł
	w tys.	w odsetkach	
O G Ó Ł E M^{3/}, w tym:	4 331,0	100,0	1 299 213,0
DOLNOŚLĄSKIE	307,8	7,1	92 349,6
KUJAWSKO-POMORSKIE	234,8	5,4	70 438,4
LUBELSKIE	225,4	5,2	67 610,7
LUBUSKIE	115,3	2,7	34 590,6
ŁÓDZKIE	261,6	6,0	78 485,0
MAŁOPOLSKIE	400,7	9,3	120 201,6
MAZOWIECKIE	649,5	15,0	194 843,4
OPOLSKIE	97,6	2,3	29 284,1
PODKARPACKIE	237,7	5,5	71 309,9
PODLASKIE	123,9	2,9	37 159,8
POMORSKIE	288,0	6,6	86 396,1
ŚLĄSKIE	493,0	11,4	147 884,7
ŚWIĘTOKRZYSKIE	126,2	2,9	37 849,7
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	158,0	3,6	47 394,8
WIELKOPOLSKIE	433,0	10,0	129 899,7
ZACHODNIOPOMORSKIE	178,4	4,1	53 512,5

^{1/} Stan na dzień 30.09.2022 r.

^{2/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

^{3/} Wiersz "Ogółem" zawiera również dane, które z uwagi na błędne dane o województwie lub ich brak nie mogły zostać przypisane do poszczególnych województw.

Rys. 2. Świadczenia dobry start wypłacone na rok szkolny 2022/2023^{1/} według województw

^{1/} Stan na dzień 30.09.2022 r.

Jak już wcześniej wspomniano, świadczenie dobry start przysługuje dzieciom rozpoczynającym rok szkolny do ukończenia przez nie 20 roku życia, a w przypadku dzieci legitymujących się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności do 24 roku życia.

Najwyższy odsetek świadczeń wypłacono uczniom szkół podstawowych – na rok szkolny 2021/2022 - 66,7%, a na rok szkolny 2022/2023 - 64,9%. Uczniom liceum ogólnokształcącego wypłacono na rok szkolny 2021/2022 - 14,1% świadczeń, a na rok szkolny 2022/2023 – 15,3% świadczeń. Uczniom techników odpowiednio 13,7% i 14,6% świadczeń. Uczniom szkół policealnych jedynie 0,4% i 0,3% ogółu świadczeń.

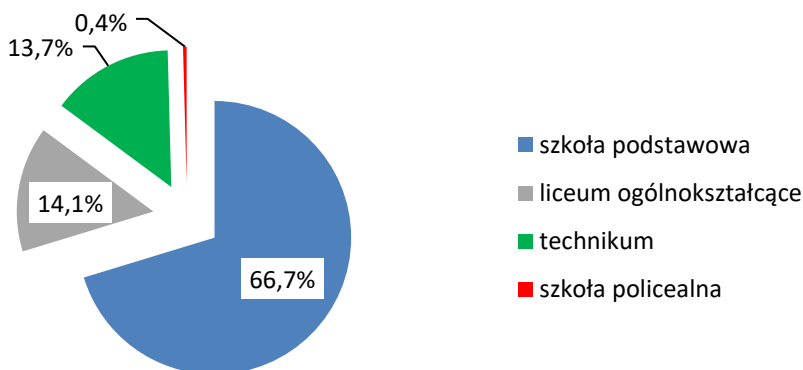
Tabela 3. Świadczenia dobry start wypłacone na rok szkolny 2021/2022^{1/} według rodzaju placówki, do której uczęszcza dziecko

Rodzaj placówki, do której uczęszcza dziecko	Liczba wypłaconych świadczeń		Kwota wypłaconych świadczeń ^{2/} w tys. zł
	w tys.	w odsetkach	
O G Ó Ł E M w tym:	4 405,5	100,0	1 321 099,1
szkoła podstawowa	2 936,5	66,7	880 545,2
liceum ogólnokształcące	619,2	14,1	185 694,5
Technikum	604,2	13,7	181 228,8
szkoła policealna	17,1	0,4	5 128,4

^{1/} Stan na dzień 30.09.2022 r.

^{2/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

Rys. 3. Liczba świadczeń dobry start wypłaconych na rok szkolny 2021/2022^{1/} według rodzaju placówki, do której uczęszcza dziecko

^{1/} Stan na dzień 30.09.2022 r.

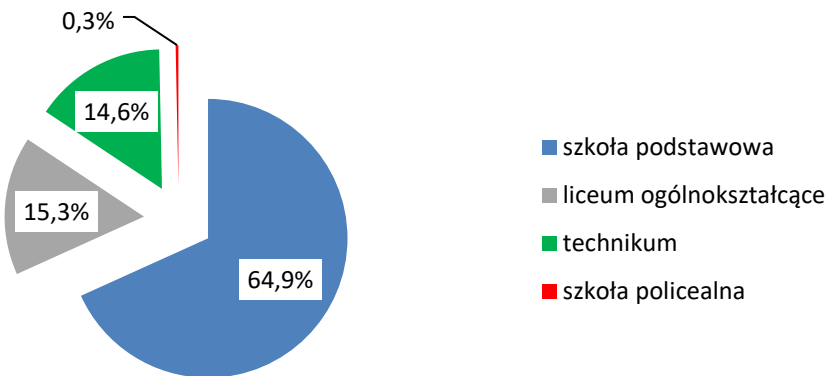
Tabela 4. Świadczenia dobry start wypłacone na rok szkolny 2022/2023^{1/} według rodzaju placówki, do której uczęszcza dziecko

Rodzaj placówki, do której uczęszcza dziecko	Liczba wypłaconych świadczeń		Kwota wypłaconych świadczeń ^{2/} w tys. zł
	w tys.	w odsetkach	
OGÓŁEM w tym:	4 331,0	100,0	1 299 213,0
szkoła podstawowa	2 811,0	64,9	843 238,8
liceum ogólnokształcące	663,6	15,3	199 061,7
Technikum	632,0	14,6	189 577,5
szkoła policealna	14,9	0,3	4 458,5

^{1/} Stan na dzień 30.09.2022 r.

^{2/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

Rys. 4. Liczba świadczeń dobry start wypłaconych na rok szkolny 2022/2023^{1/} według rodzaju placówki, do której uczęszcza dziecko

^{1/} Stan na dzień 30.09.2022 r.

Tabela 5. Świadczenia dobry start wypłacone na rok szkolny 2021/2022^{1/} według wieku dziecka

Wiek ^{2/}	Liczba wypłaconych świadczeń ^{3/}		Kwota wypłaconych świadczeń ^{4/} w tys. zł
	w tys.	w odsetkach	
OGÓŁEM	4 405,5	100,0	1 321 099,1
6 lat i mniej	5,8	0,1	1 736,4
7 lat	353,9	8,0	106 138,5
8 lat	352,4	8,0	105 691,1
9 lat	371,4	8,4	111 380,6
10 lat	371,3	8,4	111 327,2
11 lat	391,5	8,9	117 380,1
12 lat	394,2	8,9	118 187,9
13 lat	388,1	8,8	116 363,1
14 lat	361,7	8,2	108 471,0
15 lat	342,6	7,8	102 746,3
16 lat	326,7	7,4	97 976,4
17 lat	310,7	7,1	93 183,3
18 lat	276,6	6,3	82 977,6
19 lat i więcej	158,5	3,6	47 540,4

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{2/} Wiek dziecka na moment złożenia wniosku.

^{3/} W tym 3,7 tys. świadczeń dotyczących opieki naprzemiennej.

^{4/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

Na rok szkolny 2021/2022 najwięcej świadczeń wypłacono na dzieci w wieku 11-12 lat - 785,6 tys. świadczeń na kwotę 235,6 mln zł, na dzieci w wieku 9 – 10 lat – 742,7 tys. w kwocie 222,7 mln zł oraz dla 13 latków - 388,1 tys. świadczeń na kwotę 116,4 mln zł. Dzieciom w wieku 19 lat i więcej wypłacono 158,5 tys. świadczeń, co stanowiło 3,6% ogółu wypłaconych świadczeń. Najmniejszy odsetek – 0,1% świadczeń wypłacono na dzieci w wieku 6 lat i mniej.

Na bieżący rok szkolny 2022/2023 w okresie od lipca do września 2022 r. najwięcej świadczeń wypłacono 12- i 13-latkom – 777,4 tys. na kwotę 233,2 mln zł, 18-latkom i starszym wypłacono 366,2 tys. świadczeń w kwocie 109,9 mln zł.

Tabela 6. Świadczenia dobry start wypłacone na rok szkolny 2022/2023^{1/} według wieku dziecka

Wiek ^{2/}	Liczba wypłaconych świadczeń ^{3/}		Kwota wypłaconych świadczeń ^{4/} w tys. zł
	w tys.	w odsetkach	
O G Ó Ł E M	4 331,0	100,0	1 299 213,4
6 lat i mniej	6,0	0,1	1 807,2
7 lat	353,1	8,2	105 912,5
8 lat	358,5	8,3	107 540,6
9 lat	354,3	8,2	106 294,4
10 lat	372,1	8,6	111 623,3
11 lat	368,8	8,5	110 632,1
12 lat	387,6	9,0	116 280,8
13 lat	389,8	9,0	116 916,3
14 lat	381,7	8,8	114 501,6
15 lat	352,6	8,1	105 769,5
16 lat	331,2	7,6	99 364,5
17 lat	309,1	7,1	92 718,5
18 lat	239,1	5,5	71 718,0
19 lat i więcej	127,1	2,9	38 134,1

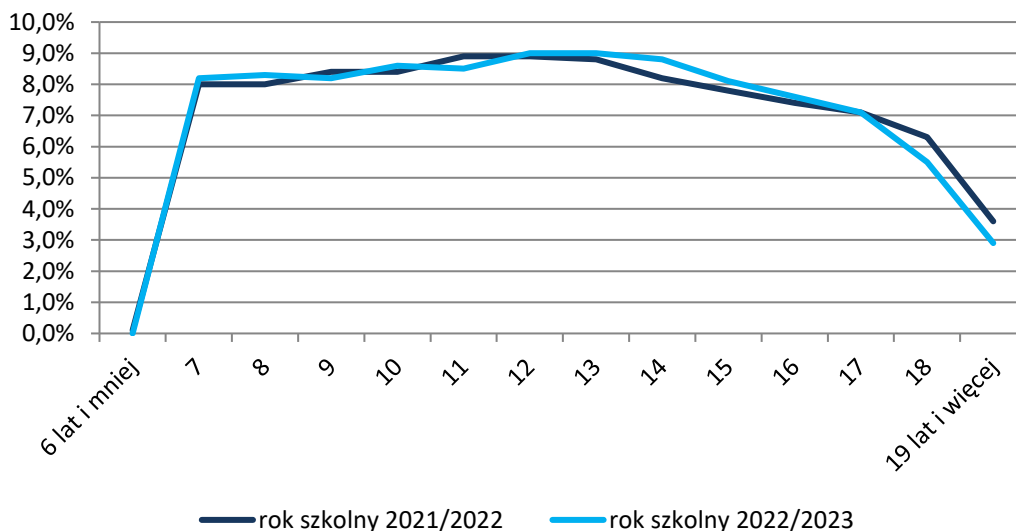
^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{2/} Wiek dziecka na moment złożenia wniosku.

^{3/} W tym 0,8 tys. świadczeń dotyczących opieki naprzemiennej.

^{4/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

Rys. 5 Świadczenia dobry start wypłacone na rok szkolny 2021/2022 oraz na rok szkolny 2022/2023^{1/} według wieku dziecka

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

W ramach programu „Dobry start” uprawnionymi do składania wniosków o świadczenie są: rodzice, opiekunowie faktyczni, opiekunowie prawni, rodziny zastępcze, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorzy regionalnych placówek opiekuńczo - terapeutycznych.

Świadczenie na rok szkolny 2021/2022 w 98,8% wypłacono rodzicom, w 0,6% osobom sprawującym pieczę nad dzieckiem, w 0,3% dyrektorom placówek opiekuńczo - wychowawczych. Na rok szkolny 2022/2023, do końca września 2022 r., świadczenie dobry start w 99,1% wypłacono rodzicom dzieci.

Tabela 7. Świadczenia dobry start wypłacone na rok szkolny 2021/2022^{1/} według rodzaju wnioskodawcy

Rodzaj wnioskodawcy	Liczba wypłaconych świadczeń		Kwota wypłaconych świadczeń ^{2/} w tys. zł
	w tys.	w odsetkach	
OGÓŁEM	4 405,5	100,0	1 321 099,7
Rodzic	4 353,9	98,8	1 305 627,5
Opiekun faktyczny, który wystąpił z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka	0,8	0,0	234,3
Opiekun prawny	10,8	0,2	3 243,6
Osoba sprawująca pieczę nad dzieckiem (rodzic zastępczy, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka)	26,2	0,6	7 849,5
Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, Dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej	12,8	0,3	3 826,8
Osoba ucząca się, która jest pełnoletnia i nie pozostaje na utrzymaniu rodziców z powodu ich śmierci albo z powodu pobierania od rodziców alimentów	0,4	0,0	123,9
Osoba usamodzielniana, która opuszcza rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, gdy umieszczenie w pieczy nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu	0,6	0,0	194,1

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{2/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

Tabela 8. Świadczenia dobry start wypłacone na rok szkolny 2022/2023^{1/} według rodzaju wnioskodawcy

Rodzaj wnioskodawcy	Liczba wypłaconych świadczeń		Kwota wypłaconych świadczeń ^{2/} w tys. zł
	w tys.	w odsetkach	
OGÓŁEM	4 331,0	100,0	1 299 213,0
Rodzic	4 292,5	99,1	1 287 660,9
Opiekun faktyczny, który wystąpił z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka	0,5	0,0	146,7
Opiekun prawny	8,1	0,2	2 428,5
Osoba sprawująca pieczę nad dzieckiem (rodzic zastępczy, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka)	16,7	0,4	5 001,3
Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, Dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej	10,1	0,2	3 017,7
Osoba ucząca się, która jest pełnoletnia i nie pozostaje na utrzymaniu rodziców z powodu ich śmierci albo z powodu pobierania od rodziców alimentów	0,1	0,0	16,8
Osoba usamodzielniana, która opuszcza rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, gdy umieszczenie w pieczy nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu	0,0	0,0	4,2

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{2/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

Program Dobry Start dla cudzoziemców

Świadczenie dobry start jest przyznawane i wypłacane także dla cudzoziemców. Największą grupę stanowią obywatele Ukrainy, którzy do dnia 30.09.2022 r. złożyli na rok szkolny 2022/2023 121,5 tys. wniosków na 159,1 tys. dzieci. Zrealizowano wypłatę 109,0 tys. świadczeń na kwotę 32,7 mln zł.

Na rok szkolny 2022/2023 obywatelom Białorusi wypłacono 1,1 tys. świadczeń na kwotę 334,5 tys. zł, a obywatelom Rosji – 0,4 tys. świadczeń na kwotę 115,5 tys. zł.

Tabela 9. Świadczenia dobry start wypłacone na rok szkolny 2022/2023^{1/} według obywatelstw

Kraj obywatelstwa wnioskodawcy	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń ^{2/}
	w tys.	w tys. zł
OGÓŁEM, w tym:	4 331,0	1 299 213,0
Cudzoziemcy, w tym kraj obywatelstwa:	112,8	33 836,7
UKRAINA	109,0	32 710,8
BIAŁORUŚ	1,1	334,5
ROSJA	0,4	115,5
BUŁGARIA	0,3	85,2
LITWA	0,2	49,5
RUMUNIA	0,2	49,5
WIETNAM	0,1	38,1
TURCJA	0,1	38,0
SŁOWACJA	0,1	35,4
CZECHY	0,1	31,8

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{2/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

2. Program „Rodzina 500 plus”

Program "Rodzina 500 plus" wszedł w życie 1 kwietnia 2016 roku i jest realnie odczuwalną pomocą finansową ze strony państwa dla rodzin wychowujących dzieci.

W ramach tego programu rodzinom z dziećmi na utrzymaniu przysługuje miesięcznie świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł na dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę.

Prawo do świadczenia wychowawczego jest ustalane na roczny okres świadczeniowy trwający od 1 czerwca do 31 maja następnego roku kalendarzowego.

Od uruchomienia programu do końca 2021 r. z tytułu 500 plus do rodzin trafiło 175 mld złotych. Wsparciem objętych zostało ok. 6,5 mln dzieci.

Od 1 stycznia 2022 r. obsługę przyjmowania i rozpatrywania wniosków oraz przyznawania świadczenia wychowawczego przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Obsługiwane są wnioski zarówno nowe z okresu 2022/2023, jak też wnioski z okresu poprzedniego 2021/2022.

Wnioski do ZUS składane są wyłącznie drogą elektroniczną za pośrednictwem platformy PUE ZUS, portalu informacyjno - usługowego PIU, poprzez bankowość elektroniczną.

Wypłata przyznanego świadczenia odbywa się wyłącznie w formie bezgotówkowej, na wskazany we wniosku rachunek bankowy.

Od 1 lutego 2022 r. ZUS rozpoczął przyjmowanie wniosków o ustalanie prawa do świadczenia wychowawczego na okres świadczeniowy 2022/2023 trwający od 1 czerwca 2022 r. do 31 maja 2023 r.

Jeżeli wniosek na nowy okres świadczeniowy został złożony od 1 lutego do 30 czerwca 2022 r., ZUS przyznaje prawo do świadczenia od początku okresu świadczeniowego, tj. od 1 czerwca 2022 r. do 31 maja 2023 r.

W przypadku, gdy wniosek został złożony w trakcie trwania okresu, po 30 czerwca 2022 r., prawo do świadczenia zostanie przyznane od miesiąca złożenia wniosku do końca okresu świadczeniowego.

Od momentu przejścia obsługi wniosków i wypłat świadczeń wychowawczych przez ZUS, tj. od 1 stycznia 2022 r. do 30 września 2022 r. (łącznie za okres świadczeniowy 2021/2022 i 2022/2023):

- zostało złożonych 5,4 mln wniosków na 8,3 mln dzieci.,
- przyznano 7,8 mln świadczeń,
- liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych wyniosła we wrześniu 2022 r. 7,0 mln, a łączna kwota wypłat od stycznia do września br. wyniosła 14 619,7 mln zł.

Liczba świadczeń wypłaconych za okres świadczeniowy 2021/2022 w maju 2022 r. wyniosła 416,2 tys., natomiast liczba świadczeń wypłaconych za okres świadczeniowy 2022/2023 wyniosła we wrześniu 2022 r. 7 014,8 tys.

W okresie od stycznia do września 2022 r. za okres świadczeniowy 2021/2022 wypłacono 710,9 mln zł, zaś w okresie od czerwca do września 2022 r. za okres świadczeniowy 2022/2023 – 13 908,8 mln zł.

Większość wniosków o świadczenie 500 plus zostało złożonych za pośrednictwem banków - 53,8%, w drugiej kolejności poprzez platformę PUE – 41,2%, a następnie z wykorzystaniem aplikacji PIU MPiPS - 4,5%.

W okresie świadczeniowym 2022/2023 – największy odsetek świadczeń wypłacono w województwie mazowieckim – 15,7% na kwotę 2 195,4 mln zł, w województwie śląskim 11,1% (1 535,2 mln zł), w województwie wielkopolskim 10,0% (1 382,2 mln zł) i w

województwie małopolskim 9,5% (1 319,0 mln zł). Najmniejszy odsetek świadczeń wypłacono w województwie opolskim 2,2% (308,7 mln zł).

Tabela 10. Świadczenia wychowawcze wypłacone za okres świadczeniowy 2022/2023^{1/}

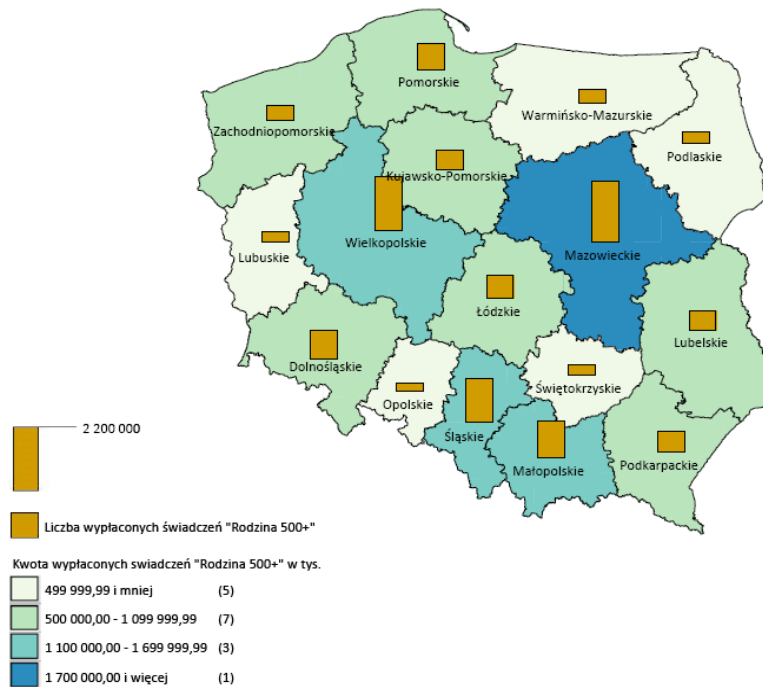
Województwo	Liczba świadczeń wypłaconych we wrześniu 2022 r.		Kwota wypłaconych świadczeń ^{3/} w tys. zł
	w tys.	w odsetkach	
O G Ó Ł E M^{2/}, w tym:	7 014,8	100,0	13 908 757,7
DOLNOŚLĄSKIE	516,9	7,3	1 025 383,1
KUJAWSKO-POMORSKIE	362,3	5,2	719 202,7
LUBELSKIE	357,5	5,1	710 250,2
LUBUSKIE	181,0	2,6	359 135,1
ŁÓDZKIE	421,1	6,0	835 147,1
MAŁOPOLSKIE	666,0	9,5	1 319 028,9
MAZOWIECKIE	1 109,7	15,7	2 195 401,7
OPOLSKIE	155,5	2,2	308 744,4
PODKARPACKIE	375,8	5,4	744 425,2
PODLASKIE	202,0	2,9	399 796,4
POMORSKIE	473,7	6,7	939 554,3
ŚLĄSKIE	773,6	11,1	1 535 185,7
ŚWIĘTOKRZYSKIE	193,4	2,8	383 687,3
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	243,5	3,5	483 589,2
WIELKOPOLSKIE	696,8	10,0	1 382 167,5
ZACHODNIOPOMORSKIE	284,3	4,1	564 659,1

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{2/} Wiersz "Ogółem" zawiera również dane, które z uwagi na błędne dane o województwie lub ich brak nie mogły zostać przypisane do poszczególnych województw.

^{3/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

Rys. 7. Świadczenia wychowawcze wypłacone za okres świadczeniowy 2022/2023^{1/}

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

Do składania wniosków o świadczenie wychowawcze uprawnieni są rodzice, opiekunowie faktyczni, opiekunowie prawni, rodziny zastępcze, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorzy regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych. W ponad 99% przypadków wnioski o świadczenie składali rodzice, w 0,4% – 0,5% osoby sprawujące pieczę nad dzieckiem, w 0,1% – 0,3% przypadków dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych, a w 0,1% opiekunowie prawni dzieci.

Tabela 11. Świadczenia wychowawcze wypłacone za okres świadczeniowy 2022/2023^{1/} według rodzaju wnioskodawcy

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń wypłaconych we wrześniu 2022 r.		Kwota wypłaconych świadczeń ^{2/}
	w tys.	w odsetkach	w tys. zł
OGÓŁEM	7 014,8	100,0	13 908 757,7
Rodzic	6 941,20	99,2	13 757 774,7
Opiekun faktyczny, który wystąpił z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka	0,8	0,0	1 550,3
Opiekun prawny	10,9	0,1	21 750,8
Osoba sprawująca pieczę nad dzieckiem (rodzic zastępczy, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka)	35,7	0,4	71 705,7
Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, Dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej	7,4	0,1	14 952,1
Dyrektor domu pomocy społecznej	0,3	0,0	613,4
Osoba upoważniona przez dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego	6,3	0,1	12 695,1
Osoba upoważniona przez dyrektora domu pomocy społecznej	0,1	0,0	258,0
Opiekun tymczasowy	12,1	0,1	27 457,6

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{3/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

Odsetek świadczeń wypłaconych przez ZUS we wrześniu 2022 r. za okres świadczeniowy 2022/2023 dla dzieci w wieku 1 rok i mniej wyniósł 11,8%, dla dzieci od 7 do 14 lat – 46,4% a dla dzieci od 15 do 18 lat – 13,2%.

W okresie czerwiec – wrzesień 2022 r. za okres świadczeniowy 2022/2023 – dla dzieci poniżej 1 roku wypłacono 1 586,5 mln zł, dla dzieci w wieku od 2 do 6 lat – 3 979,6 mln zł, dla dzieci w wieku szkoły podstawowej od 7 do 14 lat – 6 464,3 mln zł, a dla dzieci w wieku 15-18 lat – 1 878,2 mln zł.

Tabela 11. Świadczenia wychowawcze wypłacone za okres świadczeniowy 2022/2023^{1/} według wieku dzieci

Wiek ^{2/}	Liczba świadczeń wypłaconych we wrześniu 2022 r.		Kwota wypłaconych świadczeń ^{3/} w tys. zł
	w tys.	w odsetkach	
OGÓŁEM	7 014,8	100,0	13 908 757,7
1 rok i mniej	830,8	11,8	1 586 544,4
2 lata	382,3	5,4	759 376,0
3 lata	396,0	5,6	787 089,2
4 lata	417,7	6,0	830 246,6
5 lat	409,4	5,8	813 882,2
6 lat	396,8	5,7	789 050,9
7 lat	396,7	5,7	788 851,7
8 lat	391,7	5,6	778 444,0
9 lat	400,8	5,7	795 842,9
10 lat	405,3	5,8	803 988,3
11 lat	416,6	5,9	826 268,0
12 lat	426,4	6,1	845 274,5
13 lat	423,3	6,0	839 149,4
14 lat	397,1	5,7	786 508,0
15 lat	376,0	5,4	744 323,5
16 lat	355,5	5,1	702 997,7
17 lat	192,1	2,7	430 720,1
18 lat	0,0	0,0	199,5

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{2/} Wiek dziecka na moment złożenia wniosku.

^{3/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

Program Rodzina 500 plus dla cudzoziemców

Program „Rodzina 500 plus” powstał by wspierać polskie rodziny. Jednak na mocy zmian wprowadzonych w 2019 r. możliwe jest także, aby pod pewnymi warunkami mogli z niego korzystać cudzoziemcy. O 500 plus mogą starać się obcokrajowcy, którzy spełniają przynajmniej jeden z poniższych warunków:

- posiadanie obywatelstwa jednego z krajów Unii Europejskiej lub Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu – EFTA;
- posiadanie obywatelstwa jednego z krajów, który podpisał z Polską dwustronną umowę o zabezpieczeniu społecznym (np. USA, Kanady, Mołdawii, Korei Południowej lub Ukrainy);

- uzyskanie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji i zamieszkiwanie w Polsce razem z członkami rodziny;
- posiadanie karty pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy” i zamieszkiwanie na terytorium Polski razem z członkami rodziny;
- legalne przebywanie na terenie Polski w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa i zamieszkiwanie w naszym kraju razem z członkami rodziny;
- przebywanie w Polsce w związku z prowadzeniem badań naukowych.

Co do zasady prawo do świadczenia wychowawczego, przysługuje wskazanym powyżej osobom, przez cały okres przebywania w Polsce razem z rodziną. Aby uzyskać świadczenie cudzoziemcy muszą, tak jak obywatele Polski, złożyć wniosek o przyznanie 500 zł. Najliczniejszą grupą będącą beneficjentem tego świadczenia są obywatele Ukrainy.

We wrześniu 2022 r. za okres świadczeniowy 2022/2023 wnioskodawcom z Ukrainy wypłacono 388,4 tys. świadczeń, co stanowiło 5,5% ogółu wypłaconych świadczeń. Kwota ich wypłat wyniosła w okresie od czerwca do września 2022 r. 841,8 mln zł. Wśród wnioskodawców, którym w tym okresie wypłacono najwięcej świadczeń odnotowano m.in. obywateli Białorusi (9,9 tys.), Rosji (3,0 tys.), Bułgarii (1,4 tys.), z Indii (1,1 tys.), z Rumunii (1,0 tys.), z Chin (0,6 tys.).

Tabela 13. Świadczenia wychowawcze wypłacone za okres świadczeniowy 2022/2023^{1/} według obywatelstw

Kraj obywatelstwa wnioskodawcy	Liczba świadczeń wypłaconych we wrześniu 2022 r.	Kwota wypłaconych świadczeń ^{2/}
	w tys.	w tys. zł
OGÓŁEM, w tym:	7 014,8	13 908 757,7
Cudzoziemcy, w tym kraj obywatelstwa:	415,2	893 294,5
UKRAINA	388,4	841 786,3
BIAŁORUŚ	9,9	19 082,5
ROSJA	3,0	6 009,5
WIETNAM	1,7	3 167,9
BUŁGARIA	1,4	2 692,3
INDIE	1,1	2 102,7
RUMUNIA	1,0	1 887,5
GRUZJA	0,7	1 260,9
CHINY	0,6	1 098,9
MOŁDAWIA	0,5	1 053,7

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{2/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

3. Program Rodzinny Kapitał Opiekuńczy RKO

Rodzinny kapitał opiekuńczy jest to dodatkowy instrument wsparcia rodzin, w tym rodzin adopcyjnych.

Rodzinny kapitał opiekuńczy przysługuje rodzicom od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko ukończyło 12. miesiąc życia, do ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym dziecko ukończy 36. miesiąc życia.

Rodzinny kapitał opiekuńczy przysługuje w wysokości 500 zł albo 1000 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie. Rodzice mogą wskazać we wniosku o ustalenie prawa do kapitału, miesięczną wysokość, w jakiej ma być wypłacany kapitał, tj. w wysokości 500 zł przez okres 24 miesięcy, czy w wysokości 1000 zł przez 12 miesięcy.

Świadczenie to przysługuje bez względu na dochód rodziny, a łączna wysokość wypłaconego kapitału nie może być wyższa niż 12 000 zł na dziecko.

Rodzinny kapitał opiekuńczy przysługuje na drugie i kolejne dziecko w rodzinie:

- matce dziecka,
- ojcu dziecka,

- jeśli dziecko zostało przyjęte na wychowanie i opiekunowie wystąpili do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, i dziecko wspólnie z nimi zamieszkuje oraz jest na ich utrzymaniu.

Jeśli zgodnie z orzeczeniem sądu opieka jest sprawowana naprzemiennie z drugim rodzicem, świadczenie może otrzymać każde z rodziców w wysokości połowy przysługującej kwoty.

Wniosek i załączniki do wniosku są składane wyłącznie w postaci elektronicznej za pomocą:

- 1) profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) systemu teleinformatycznego banków krajowych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych świadczących usługi drogą elektroniczną, spełniających wymogi określone w informacji zamieszczonej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 3) systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny.

Kapitał przekazywany jest w formie bezgotówkowej co miesiąc na wskazany we wniosku numer rachunku płatniczego w Polsce.

We wrześniu 2022 r. wypłacono 285,5 tys. świadczeń, a kwota ich wypłat wyniosła w okresie od stycznia do września 2022 r. 2 835,4 mln zł (w tym we wrześniu 261,0 mln zł).

Najczęściej wybierano możliwość złożenia wniosku o RKO poprzez PUE – 55,4% wniosków, poprzez swój bank lub SKOK – 34,9% złożonych wniosków.

Tabela 14. Rodzinny kapitał opiekuńczy według województw^{1/}

Województwo ^{2/}	Liczba świadczeń wypłaconych we wrześniu 2022 r.		Kwota wypłaconych świadczeń ^{3/} w tys. zł
	w tys.	w odsetkach	
OGÓŁEM w tym:	285,5	100,0	2 835 447,8
DOLNOŚLĄSKIE	20,3	7,1	198 681,8
KUJAWSKO-POMORSKIE	14,7	5,2	146 633,2
LUBELSKI	14,7	5,1	147 077,5
LUBUSKIE	7,2	2,5	69 713,0
ŁÓDZKIE	16,1	5,6	158 749,5
MAŁOPOLSKIE	28,7	10,1	283 706,0
MAZOWIECKIE	44,5	15,6	443 885,5
OPOLSKIE	6,6	2,3	63 776,0
PODKARPACKIE	16,4	5,7	163 536,5
PODLASKIE	8,6	3,0	87 970,8
POMORSKIE	20,4	7,1	201 295,0
ŚLĄSKIE	30,6	10,7	303 915,5
ŚWIĘTOKRZYSKIE	7,3	2,6	73 841,5
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	9,8	3,4	99 917,5
WIELKOPOLSKIE	28,4	9,9	283 064,0
ZACHODNIOPOMORSKIE	11,1	3,9	109 177,5

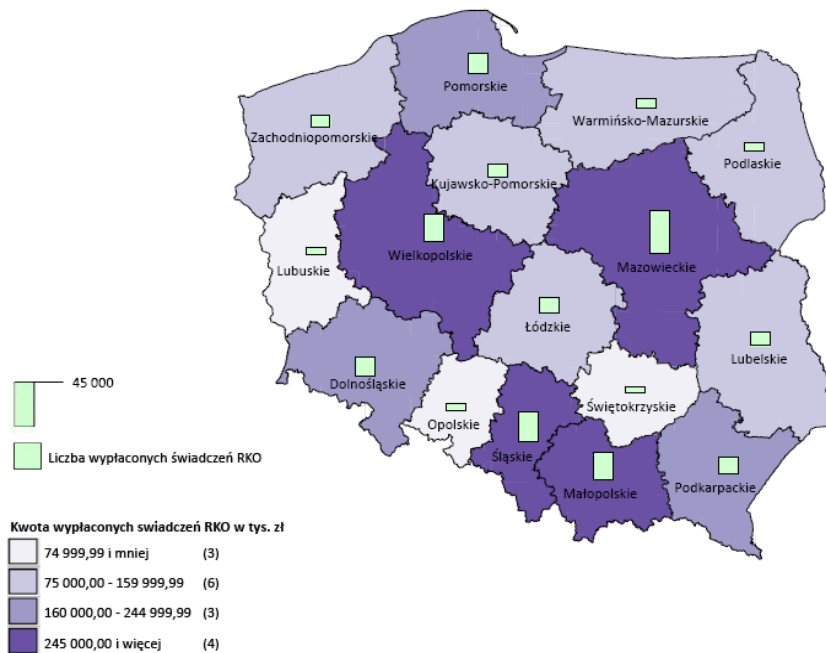
^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{2/} Wiersz "Ogółem" zawiera również dane, które z uwagi na błędne dane o województwie lub ich brak nie mogły zostać przypisane do poszczególnych województw.

^{3/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

W okresie od stycznia do września 2022 r. najwięcej rodzinnych kapitałów opiekuńczych wypłacono w województwie mazowieckim na kwotę 443,9 mln zł. Drugim województwem pod względem liczby wypłaconych RKO było województwo śląskie, w którym kwota wypłat wyniosła 303,9 mln zł. Kolejnymi były województwo małopolskie i wielkopolskie. Najmniej RKO wypłacono w województwie opolskim na kwotę 63,8 mln zł.

Rys. 9. Rodzinny kapitał opiekuńczy^{1/}

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

Przeciętna wysokość rodzinnego kapitału opiekuńczego wypłaconego we wrześniu wyniosła 914,25 zł.

Zgodnie z ustawą rodzice mogli złożyć deklarację o wysokości, w jakiej chcieliby otrzymać kapitał. We wrześniu 2022 r. przy deklaracji 1 000 zł miesięcznie wypłacono 243,1 tys. kapitałów, a przy deklaracji 500 zł miesięcznie 42,4 tys. W okresie od stycznia do września 2022 r. wypłacono przy deklaracji 1 000 zł miesięcznie 2 622,4 mln zł, a przy deklaracji 500 zł miesięcznie – 213,1 mln zł.

Tabela 15. Rodzinny kapitał opiekuńczy według wysokości miesięcznej wypłaty^{1/}

Kwota wybrana przez wnioskodawcę	Liczba świadczeń wypłaconych we wrześniu 2022 r. w tys.	Kwota wypłaconych świadczeń ^{2/} w tys. zł
OGÓŁEM	285,5	2 835 447,8
1000 zł miesięcznie	243,1	2 622 375,3
500 zł miesięcznie	42,4	213 072,5

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{2/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

Tabela 16. Rodzinny kapitał opiekuńczy według wieku dziecka^{1/}

Wiek ^{2/}	Liczba świadczeń wypłaconych we wrześniu 2022 r.		Kwota wypłaconych świadczeń ^{3/}	
	w tys.	w odsetkach	w tys. zł	w odsetkach
OGÓŁEM	285,5	100,0	2 835 447,8	100,0
12 miesięcy i mniej	132,7	46,5	625 319,0	22,1
13 - 17	90,5	31,7	725 155,0	25,6
18 - 22	47,0	16,5	678 111,8	23,9
23 - 27	13,7	4,8	469 950,0	16,6
28 - 34	1,4	0,5	329 190,5	11,6
35 miesięcy	0,0	0,0	6 795,5	0,2
36 i więcej	0,1	0,0	926,0	0,0

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{2/} Wiek dziecka na moment złożenia wniosku.

^{3/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

We wrześniu 2022 r. RKO zostało wypłacone dla 285,5 tys. dzieci. Największy odsetek dzieci, na które wypłacono kapitał wynoszący 22,1% stanowiły dzieci w wieku 12 miesięcy i mniej.

Program Rodzinny kapitał opiekuńczy dla cudzoziemców

Prawo do RKO przysługuje również cudzoziemcom, którzy spełniają warunki nabycia prawa do kapitału określone w art. 2.1 w. w. ustawy oraz przedstawia wymagane zaświadczenia lub poświadczenia (art. 12 pkt 5 ustawy).

W okresie od stycznia do września 2022 r. cudzoziemcy złożyli 27,9 tys. wniosków o przyznanie RKO co stanowiło 4,8% wszystkich wniosków o RKO. Kapitał został przyznany dla 24,0 tys. dzieci. Spośród obywateli innych państw składających wnioski o przyznanie RKO największy odsetek wniosków złożyli obywatele Ukrainy 91,7%, Białorusi 2,4% wniosków, Wietnamu 0,9%, Rosji 0,7%, Rumunii 0,5% i Bułgarii 0,5%.

Tabela 17. Rodzinny kapitał opiekuńczy według obywatelstw^{1/}

Kraj obywatelstwa wnioskodawcy	Liczba świadczeń wypłaconych we wrześniu 2022 r.	Kwota wypłaconych świadczeń ^{2/}
	w tys.	w tys. zł
OGÓŁEM, w tym:	285,5	2 835 447,8
Cudzoziemcy, w tym kraj obywatelstwa:	13,7	95 516,0
UKRAINA	12,6	86 310,5
BIAŁORUŚ	0,3	2 476,0
WIETNAM	0,1	1 115,0
ROSJA	0,1	944,5
BUŁGARIA	0,1	550,0
RUMUNIA	0,1	523,5
INDIE	0,0	285,5
GRUZJA	0,0	217,0
CHINY	0,0	162,5
ARMENIA	0,0	160,5

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{2/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

4. Dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna

Ustawa o rodzinnym kapitale opiekuńczym wprowadziła także dofinansowania obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna.

Dofinansowanie to przysługuje na dziecko, które uczęszcza do żłobka, klubu dziecięcego albo objęte jest opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna, jeżeli nie został przyznany na to dziecko rodzinny kapitał opiekuńczy.

Dofinansowanie przysługuje na dzieci do 36. miesiąca życia, pod warunkiem, że nie został na nie przyznany rodzinny kapitał opiekuńczy. Przykładowo to pierwsze lub jedyne dziecko w rodzinie. Na dzieci, na które został przyznany rodzinny kapitał opiekuńczy i pobrany w łącznej przysługującej wysokości przed ukończeniem przez dziecko 36. miesiąca życia, dofinansowanie przysługuje po ukończeniu przez dziecko 36. miesiąca życia.

Dofinansowanie wynosi maksymalnie 400 zł miesięcznie na dziecko w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna (nie więcej niż wysokość opłaty ponoszonej przez rodziców). Prawo do dofinansowania nie zależy od dochodów rodziny.

Dofinansowanie obowiązuje od 1 kwietnia 2022 r. i przysługuje z wyrównaniem od 1 stycznia 2022 r. Pieniądze trafiają bezpośrednio do placówki opieki.

Dofinansowanie przysługuje:

- rodzicom dziecka, opiekunom prawnym lub osobom, którym sąd powierzył sprawowanie opieki nad dzieckiem, np. rodzicom zastępczym;
- na dziecko, które uczęszcza do żłobka, klubu dziecięcego lub korzysta z opieki dziennego opiekuna;
- nie jest wypłacany na to dziecko rodzinny kapitał opiekuńczy (RKO).

Przez opłatę rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna rozumie się miesięczną opłatę ponoszoną przez rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna z uwzględnieniem przyznanych zniżek. Do tej opłaty nie wlicza się opłaty za wyżywienie.

ZUS przekazuje dofinansowanie do 20 dnia każdego miesiąca za poprzedni miesiąc, na rachunek bankowy podmiotu prowadzącego żłobek, klub dziecięcy, zatrudniającego dziennego opiekuna lub na rachunek bankowy dziennego opiekuna, który prowadzi własną działalność.

Wnioski o dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna składa się tylko elektronicznie przez platformę PUE, swój bank, portal PIU. W omawianym okresie ponad 66% wniosków zostało złożonych poprzez platformę PUE, 27,6% wniosków złożono poprzez bank własny.

We wrześniu 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił 83,1 tys. dofinansowań obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, na kwotę 31,1 mln zł. W okresie od kwietnia do września 2022 r., łącznie z wyrównaniem od stycznia 2022 r., wypłacono 229,4 mln zł dofinansowań.

Najwięcej dofinansowań wypłacono w województwie mazowieckim na kwotę 30,1 mln zł, śląskim – 26,5 mln zł, dolnośląskim – 25,6 mln zł.

Rozkład terytorialny dofinansowań do żłobków zależy w dużej mierze od infrastruktury usług społecznych o charakterze opiekuńczym i zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Na

popularność żłobków ma wpływ miejsce zamieszkania rodziców dzieci, stąd też cieszą się one największą popularnością w dużych miastach. Im większe miasto, tym więcej chętnych do korzystania z tych placówek. Stąd też w rankingu powiatów, w których wypłacono najwięcej dofinansowań znalazły się przede wszystkim duże aglomeracje, takie jak Kraków, Wrocław, Warszawa, Poznań, Łódź, Gdańsk.

Tabela 18. Dofinansowania obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna^{1/} według województw

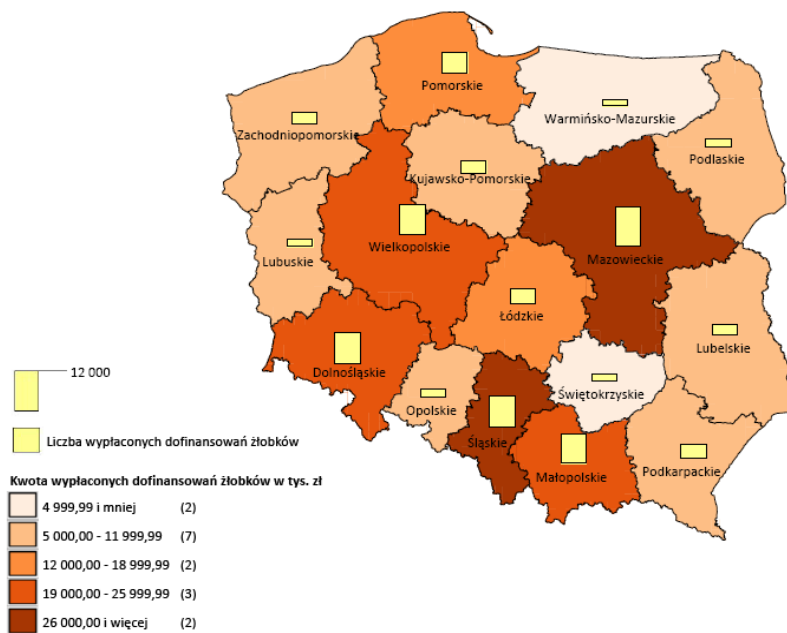
Województwo ^{2/}	Liczba dofinansowań wypłaconych we wrześniu 2022 r.	Kwota wypłaconych dofinansowań ^{3/}	
	w tys.	w tys. zł	w odsetkach
OGÓŁEM, w tym:	83,1	229 441,2	100,0
DOLNOŚLĄSKIE	9,1	25 627,7	11,2
KUJAWSKO-POMORSKIE	3,5	10 603,8	4,6
LUBELSKIE	3,2	9 285,1	4,0
LUBUSKIE	2,3	6 241,1	2,7
ŁÓDZKIE	4,4	12 201,3	5,3
MAŁOPOLSKIE	8,5	23 069,1	10,1
MAZOWIECKIE	11,4	30 106,6	13,1
OPOLSKIE	2,3	6 627,7	2,9
PODKARPACKIE	4,0	11 575,0	5,0
PODLASKIE	2,2	6 362,2	2,8
POMORSKIE	6,3	17 388,0	7,6
ŚLĄSKIE	9,4	26 530,9	11,6
ŚWIĘTOKRZYSKIE	1,9	4 527,9	2,0
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	2,0	4 953,2	2,2
WIELKOPOLSKIE	9,0	23 570,5	10,3
ZACHODNIOPOMORSKIE	3,4	10 727,4	4,7

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{2/} Wiersz "Ogółem" zawiera również dane, które z uwagi na błędne dane o województwie lub ich brak nie mogły zostać przypisane do poszczególnych województw.

^{3/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów, z uwzględnieniem kwoty wyrównań za okres od stycznia 2022 r.

Rys. 8. Dofinansowania obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna^{1/}

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

Dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna dla cudzoziemców

W okresie od kwietnia do września 2022 r. obywatele innych państw złożyli 7,0 tys. wniosków o dofinansowanie obniżenia opłaty za żłobek, przyznano 3,4 tys. dofinansowań. Najwięcej wniosków o dofinansowanie złożyli obywatele Ukrainy – 6,1 tys. wniosków, którym przyznano 2,9 tys. dofinansowań, oraz obywatele Białorusi – 0,4 tys. wniosków, przyznano 0,2 tys. świadczeń.

Tabela 19. Dofinansowania obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna według obywatelstw^{1/}

Kraj obywatelstwa wnioskodawcy	Liczba dofinansowań wypłaconych we wrześniu 2022 r.	Kwota wypłaconych dofinansowań ^{2/}
	w tys.	w tys. zł
OGÓŁEM, w tym:	83,1	229 441,2
Cudzoziemcy, w tym kraj obywatelstwa:	2,6	6 104,7
UKRAINA	2,2	5 162,9
BIAŁORUŚ	0,2	335,3
ROSJA	0,0	77,8
INDIE	0,0	68,9
RUMUNIA	0,0	34,0
MOŁDAWIA	0,0	31,4
LITWA	0,0	26,7
WŁOCHY	0,0	24,0
WĘGRY	0,0	19,4
TURCJA	0,0	17,2

^{1/} Według stanu na 30 września 2022 r.

^{2/} Po pomniejszeniu o kwoty zwrotów.

5. Pomoc dla uchodźców z Ukrainy

Osoby, których pobyt w Polsce został zalegalizowany na podstawie ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. poz. 583 z późn. zm.), mogą korzystać z różnych form wsparcia, w tym świadczeń na dzieci, takich jak 500 plus, 300 plus, rodzinny kapitał opiekuńczy, dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku. Ustawa ta przewiduje jednak, że jeśli uchodźca opuści Polskę na więcej niż 30 dni, traci prawo do legalnego pobytu i wynikającego z tego prawa do pieniędzy na dzieci.

Świadczenie wychowawcze przysługuje uchodźcom z Ukrainy, którzy na zasadach powyższej ustawy uzyskali numer PESEL i którzy wychowują małoletnie dzieci. Przy rejestracji w PESEL uchodźcy z Ukrainy otrzymują zazwyczaj profil zaufany, dzięki czemu mogą składać wnioski elektronicznie poprzez platformę PUE ZUS.

W trybie tej ustawy, w okresie od 12.03.2022 r. do 30.09.2022 r., uchodźcom z Ukrainy wypłacono:

- 106,3 tys. świadczeń dobry start na kwotę 31,9 mln zł;
- 335,2 tys. świadczeń wychowawczych na kwotę 1 233,1 mln zł;
- 10,4 tys. rodzinnych kapitałów opiekuńczych na kwotę 67,2 mln zł;
- 0,7 tys. dofinansowań obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku na kwotę 1,2 mln zł.

6. PODSUMOWANIE

Omawiane Programy mają charakter subsydiarny, wspierający rodziny, mający na celu wzmocnienie zasobów rodzin. To realna pomoc materialna dla rodzin wychowujących dzieci.

Na mocy tych programów rodziny mogą otrzymać:

- raz w roku 300 zł na tzw. wyprawkę szkolną dla dzieci uczących się,
- co miesiąc 500 zł na dziecko do ukończenia 18 lat,
- co miesiąc 1 000 zł (przez maksymalnie 12 miesięcy) lub 500 zł (przez maksymalnie 24 miesiące) na dziecko w wieku od 12 do 36 miesięcy,
- co miesiąc maksymalnie 400 zł dofinansowania obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku.

Na podstawie zapisów ustawy o rodzinnym kapitale opiekuńczym (RKO, dofinansowania obniżenia opłat do pobytu dziecka w żłobku), ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” Zakład Ubezpieczeń Społecznych realizuje zadania związane z ustalaniem prawa do świadczeń oraz ich wypłatą.

W celu realizacji tych zadań Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnił w systemie teleinformatycznym usługę wspomagającą wydawanie i doręczanie decyzji, postanowień, zawiadomień, wezwań, zaświadczeń, informacji i innych pism w sprawach związanych z programami wsparcia dla rodzin.

Od początku rozpoczęcia realizacji programów związanych z polityką rodzinną przez ZUS, Zakład obsłużył ponad 12 mln wniosków o świadczenia z tych programów, wypłacił świadczenia na kwotę 20,3 mld zł wspierając ponad 7 mln dzieci.

Według stanu we wrześniu 2022 r. wypłacono:

- 4,4 mln świadczeń dobry start w kwocie 2 620,3 mln zł;
- 7,0 mln świadczeń wychowawczych. W okresie od stycznia do września 2022 r. wypłacono 14 619,7 mln zł;
- 285,5 tys. rodzinnych kapitałów opiekuńczych. W okresie od stycznia do września 2022 r. wypłacono 2 835,4 mln zł;
- 83,1 tys. dofinansowań opłat za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. W okresie od kwietnia do września 2022 r. (z wyrównaniem od stycznia 2022 r.) poniesiono wydatki w kwocie 229,4 mln zł.

Istotne jest, że omawiane Programy zostały skierowane nie tylko do polskich dzieci, lecz objęto nimi zamieszkujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców spełniających określone warunki. Wśród beneficjentów świadczenia wychowawczego najliczniejszą grupę stanowią obywatele Ukrainy.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy uchodźcy, na mocy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. mogą korzystać ze świadczeń wychowawczych, RKO, dofinansowania obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku czy ze świadczenia dobry start. W okresie od 12.03.2022 r. do 30.09.2022 r. uchodźcom z Ukrainy wypłacono 335,2 tys. świadczeń wychowawczych, 10,4 tys. rodzinnych kapitałów opiekuńczych, 106,3 tys. świadczeń dobry start, 0,7 tys. dofinansowań obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku. Świadczenia wypłacono w łącznej kwocie 1 333,4 mln zł.

Opracowały:

Ewa Karczewicz
Naczelnik Wydziału Badań Statystycznych

Małgorzata Wolska-Łopacińska
Naczelnik Wydziału Opracowań Statystycznych

Akceptowała:

Hanna Zalewska
Dyrektor Departamentu
Statystyki i Prognoz Aktuarnych